

บทสรุป - ข้อเสนอแนะ

ดังได้กล่าวรายละเอียดถึงหลักกฎหมายไทยและต่างประเทศ ในเรื่องที่ว่าค่าเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้มาแล้วในบทที่ 1 - 4 นั้น ผู้เขียนได้ยกปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในทางทฤษฎีอันเป็นปัญหาในหลักกฎหมายเอง และในทางปฏิบัติซึ่งเป็นแนวทางของก่าพิพากษาฎีกาซึ่งมาก่อวุ่นวายในแต่ละส่วนของรายละเอียดในบทนั้น ๆ แล้ว แต่ยังมีได้มีการสรุปปัญหาและแนวทางเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงปัญหาในหลักกฎหมายนั้น ๆ ซึ่งเห็นว่าควรสรุปปัญหาหลักกฎหมายและเสนอแนวทางไว้ดังต่อไปนี้

ข้อสรุปที่ 1 ปัญหาที่ว่าค่าเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้นั้นอาจเรียกได้เฉพาะค่าเสียหายอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เท่านั้น

ดังที่ผู้เขียนได้อธิบายไว้แล้วว่าค่าเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้ นั้นอาจเรียกได้แต่ค่าเสียหายอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เท่านั้น ในส่วนค่าเสียหายอันไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้นั้นไม่อยู่ในความหมายของค่าเสียหายตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา 222 ที่จะให้ทดแทนความเสียหายกันได้⁽¹⁾ ทั้งนี้เนื่องจากโดยความมุ่งหมายที่จะให้ทดแทนความเสียหายในการไม่ชำระหนี้ นั้นเพื่อมุ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือฐานะทางเศรษฐกิจก้าวหน้าแก่เจ้าหนี้ เช่นเดียวกับที่เราจะพึงได้รับถ้ามีการชำระหนี้กัน

ดังนั้น โดยจุดมุ่งหมายของการให้ชดเชยความเสียหายดังกล่าวจึงไม่เหมาะสม ความรวมถึงให้ชดเชยความเสียหายทางจิตใจด้วย เพราะความเสียหายทางจิตใจมิได้ก่อให้เกิดฐานะประโยชน์หรือฐานะทางเศรษฐกิจการเงินลดน้อยลงไปถึงกับก่อให้เกิดการชดเชยค่าเสียหายกัน และประกอขกับความเสียหายทางจิตใจนั้นไม่อาจเป็นความเสียหายที่เห็นได้ชัดและว่า

(1) ดูคำอธิบายในบทที่ 2 หัวข้อที่ 2.3

เป็นผลตามปรกติ เช่นที่ควรจะเกิดขึ้นที่ใคร ๆ ก็ทราบว่า ถ้าเกิดการไม่ชำระหนี้แล้วจะ
เกิดความเสียหายเช่นนั้น และก็มีใช้ความเสียหายที่เป็นผลเกิดแต่เหตุการณ์พิเศษที่คู่กรณี
ฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรจะได้คาดเห็นล่วงหน้า ดังนั้นความเสียหายอันไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้
นั้นจึงอยู่นอกเหนือความหมายของความเสียหายตามมาตรา 222 ซึ่งต่างกับความรับผิดทาง
ละเมิด โดยให้รับผิดได้กว้างขวางกว่าความเสียหายอันเกิดแต่การไม่ชำระหนี้ ดังโลกต่าง
มาแล้ว และยินยอมให้มีการชดเชยความเสียหายอันไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ด้วย โดยบท
บัญญัติของกฎหมายมาตรา 446⁽¹⁾ บัญญัติไว้ชัดเจนว่าให้เรียกค่าสินไหมทดแทนได้ ดังนั้น
โดยหลักของการเรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่การไม่ชำระหนี้ จึงไม่ชดเชยความเสียหายอัน
ไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ด้วย

ดังนั้นการที่มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 431/2509 ซึ่งได้ตัดสินเป็นแนวทางว่า
ความรับผิดของผู้ขนส่งและตัวแทนในสัญญาประกันภัยโดยสารนั้นให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อ
ความเจ็บป่วยทุกคนที่ทรมาณ นั้น จึงเป็นข้อบกพร่องของหลักปฏิบัติในเรื่องค่าเสียหายอัน
เกิดแต่การไม่ชำระหนี้อันหนึ่ง เพราะตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ยินยอมให้ชดเชยค่าสินไหม
ทดแทนในความเจ็บป่วยทุกคนที่ทรมาณอันเป็นความเสียหายอันไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้ ซึ่ง
เป็นความเสียหายที่อยู่นอกขอบเขตตามมาตรา 222 จึงทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติ
และควรได้มีการแก้ไขความเข้าใจหลักกฎหมายในเรื่องนี้ให้ชัดเจน

(1) ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยก็ดี ในกรณีทำให้เขาเสีย
เสรีภาพก็ดี ผู้ต้องเสียหายจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความที่เสียหายอย่างอื่น
อันมิใช่ตัวเงินด้วยอีกก็ได้ สิทธิเรียกร้องอันนี้ไม่โอนกันได้ และจะไม่ตกสืบไปถึงทายาท เว้นแต่
สิทธินั้นจะได้รับสภาพกลับไว้โดยสัญญา หรือได้เริ่มฟ้องคดีตามตัวหนี้แล้ว

อนึ่ง หญิงที่ฟ้องเสียหายเพราะผู้ใดทำผิดอาญา เป็นเหตุที่ธรรมแก่คนดีย่อม
มีสิทธิเรียกร้องทำนองเดียวกันนี้

อย่างไรก็ดี สิ่งที่น่าสนใจมาพิจารณาเปรียบเทียบอีกประการหนึ่งคือ ค่าเสียหายแต่ในนาม (nominal damage) ตามหลักในกฎหมาย Common Law นั้นว่าหลักกฎหมายไทยเราจะเรียกร้องให้ชดใช้กันได้อย่างไรหรือไม่

คงได้กล่าวมาแล้วว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการปฏิบัติตามสัญญาตามที่มีข้อผูกพันไว้แล้วนั้น ในกรณีเช่นนี้ตามหลักกฎหมาย Common Law นั้น ศาลมักจะกำหนดค่าเสียหายให้แก่เจ้าหน้าที่เสมอไป เพราะถือว่าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับการชำระหนี้ และในกรณีเช่นนี้เจ้าหน้าที่อาจจะไม่ได้รับความเสียหายเลย แต่อาจได้รับค่าเสียหายได้ และโดยจุดประสงค์ของการให้ชดเชยความเสียหายเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ก็ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงความเสียหายและจำนวนของความเสียหายที่ได้รับจริง และค่าเสียหายเช่นนี้จะมีจำนวนน้อยเท่าใดก็ได้ ค่าเสียหายดังกล่าวเรียกว่า ค่าเสียหายแต่ในนาม (nominal damage)

ซึ่งค่าเสียหายเช่นนี้ ตามหลักกฎหมายไทยเรามีได้ให้มีการชดใช้กัน เพราะตามหลักกฎหมายไทยนั้น มูลฐานในการที่จะเรียกค่าเสียหายอันเกิดแก่การไม่ชำระหนี้ประการสำคัญที่นอกเหนือไปจากการไม่ชำระหนี้ และการไม่ชำระหนี้ นั้น ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบแล้ว โดยการไม่ชำระหนี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหน้าที่และหากว่าการไม่ชำระหนี้ของลูกหนี้ นั้น ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใด เจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจจะเรียกเอาค่าเสียหายอันเกิดแก่การไม่ชำระหนี้ได้

ดังนั้น โดยหลักในเรื่องค่าเสียหายแต่ในนามเช่นในหลักกฎหมาย Common Law นั้น ศาลไทยจึงไม่ยอมรับบังคับบัญชาหรือให้มีการชดใช้กัน เพราะเป็นกรณีที่ไม่มี ความเสียหายเกิดขึ้นแก่เจ้าหน้าที่แต่ประการใด จึงไม่จำเป็นต้องมีการชดเชย

ข้อเสนอแนะ

น่าจะได้มีการทบทวนหลักกฎหมายและความเข้าใจหลักกฎหมายในเรื่องจุดมุ่งหมายในการให้ชดเชยความเสียหายและทฤษฎีในเรื่องความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้ให้ชัดเจนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการยึดถือเป็นหลักเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาพิพากษาคดีเพื่อก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตามแนวทางที่กฎหมายได้บัญญัติไว้และเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการที่ศาลหรือนักกฎหมายจะได้ยึดถือเป็นหลักที่ถูกต้องและให้ความเป็นธรรมในโอกาสต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อสรุปที่ 2 ปัญหาที่ควรนำมาสรุปเป็นข้อที่ 2 คือปัญหาในเรื่องกฎหมายตาม
บทบัญญัติมาตรา 223 วรรค 2 ซึ่งผู้เขียนได้ยกไว้ในบทที่ 3 ว่าด้วยการกำหนดค่าสินไหม
ทดแทนในกรณีที่ผู้เสียหายมีส่วนกระทำความผิดด้วยนั้น ตามบทบัญญัติมาตรา 223 บัญญัติไว้
ว่า

"ถ้าฝ่ายผู้เสียหายได้มีส่วนทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งก่อให้เกิดความ
เสียหายด้วยไซ้ ท่านว่า นั้นอันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ฝ่ายผู้เสียหายมากน้อยเพียง
ใดนั้น ต้องอาศัยพฤติการณ์เป็นประมาณ ข้อสำคัญก็คือว่าความเสียหายนั้นได้เกิดขึ้น เพราะ
ฝ่ายใดเป็นผู้ก่อให้เกิดชอกช้ำกว่ากันเพียงไร

วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ชี้แจงแม้ทั้งที่ความผิดของฝ่ายผู้เสียหายจะมีแต่เพียง
ละเลยไม่เตือนลูกหนี้ให้รู้ถึงอันตรายแห่งการเสียหาย อันเป็นอย่างร้ายแรงผิดปรกติ ซึ่ง
ลูกหนี้ไม่รู้อาจะไม่อาจจะรู้ได้ ถ้าเพียงแต่ละเลยไม่บำบัดคับข้อง ตามบรรพทศความเสียหายนั้น
ด้วย อนึ่งบทบัญญัติแห่งมาตรา 220 นั้น ท่านให้นำมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม"

ซึ่งตามบทบัญญัติในวรรค 1 นั้นไม่เป็นปัญหาเพราะเป็นหลักกฎหมายที่ลูก
ต้องแล้ว ในเมื่อฝ่ายผู้เสียหายได้มีส่วนทำความผิดอย่างใดแล้ว ในการคำนวณค่าสินไหม
ทดแทนก็ต้องพิจารณาพฤติการณ์ในการก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งฝ่ายผู้เสียหายได้มีส่วนก่อ
ให้เกิดด้วยนั้นแล้วนำมาหักส่วนของค่าสินไหมทดแทนให้เขาได้รับชดเชยน้อยลงหรืออาจไม่มี
เลย ถ้าเขาเกิดความเสียหายมากกว่าฝ่ายลูกหนี้ โดยพฤติการณ์ของการก่อความเสียหาย
ว่าฝ่ายใดเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่ากันเป็นหลักในการพิจารณา

แต่สำหรับตามวรรค 2 นั้น เห็นว่ามีหลักกฎหมายที่ขัดกับหลักการให้ชดเชย
ความเสียหายตามมาตรา 222 วรรค 2 เพราะตามมาตรา 222 วรรค 2 นั้น คู่กรณีฝ่าย
ที่เกี่ยวข้อง คือลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบใช้ความเสียหายอันเป็นผลของพฤติการณ์พิเศษนั้นก็ต่อ
เมื่อเขาได้คาดเห็นหรือควรจะได้คาดเห็นพฤติการณ์เช่นนั้นล่วงหน้าก่อนการผิดสัญญาเป็นอันไป
เป็นหลักในการคาดเห็น แต่ถาเขาได้คาดเห็นเขาก็ไม่ต้องรับผิดชอบ จึงไม่น่าจำเป็นและมีใ้
หน้าที่ของฝ่ายเจ้าหนี้ที่จะต้องบอกให้ลูกหนี้รู้ถึงพฤติการณ์เช่นนั้น เพราะถ้าเจ้าหนี้ไม่บอกและ

ลูกหนี้ไม่รู้ ลูกหนี้ก็ไม่ต้องรับผิด แต่ตามมาตรา 223 วรรค 2 นั้น การที่เจ้าหนี้จะเรียกไปบอกให้ลูกหนี้รู้ถึงพฤติการณ์เช่นนั้น ฝ่ายเจ้าหนี้ก็สับเป็นฝ่ายผิดและถือว่ามีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นด้วยอันเป็นมูลเหตุทำให้เจ้าหนี้ต้องรับผิดชอบในการละเลยเช่นนั้นและต้องถูกลดค่าสินไหมทดแทนโดยเป็นผูกมัดความเสียหายด้วย

ซึ่งหลักในเรื่องความรับผิดตามมาตรา 223 วรรค 1 - 2 นี้ตรงกับหลักกฎหมายเยอรมัน ซึ่งมีหลักเรื่องความรับผิดในค่าเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้ต่างจากหลักกฎหมายไทย โดยให้รับผิดกว้างขวางกว่าและมีหลักเช่นเดียวกันกับหลักที่ใช้ในเรื่องละเมิดของไทย จึงทำให้เกิดปัญหาและข้อสับสนในการคำนวณค่าเสียหาย และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าหลักตามมาตรา 223 วรรค 2 นั้น ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นบทบังคับในเรื่องค่าเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้ ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากหลักกฎหมายตามมาตรา 223 วรรค 2 นี้ขัดกับหลักตามมาตรา 222 วรรค 2 จึงไม่เหมาะสมที่จะใช้บังคับควบคู่ไปกับมาตรา 222 วรรค 2 จึงเห็นควรให้ตัดวรรค 2 ของมาตรา 223 ออกไปไม่ใช้บังคับในเรื่องนี้ คงใช้มาตรา 223 วรรค 1 เพียงส่วนเดียวเหมือนดังเช่นหลักของประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น ซึ่งมีหลักในเรื่องความรับผิดในเรื่องการไม่ชำระหนี้และขอบเขตของค่าเสียหายรวมทั้งทฤษฎีความรับผิดในผลเสียหายอันเกิดจากการไม่ชำระหนี้เช่นเดียวกับหลักกฎหมายไทย ดังบทบัญญัติของกฎหมายญี่ปุ่น มาตรา 418 ซึ่งบัญญัติว่า

"ถ้าเจ้าหนี้ได้มีส่วนผิดอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับด้วยการไม่ชำระหนี้ของลูกหนี้ ในการกำหนดความรับผิดของลูกหนี้ และกำหนดจำนวนค่าสินไหมทดแทนเพื่อลดความเสียหายให้ศาลคำนึงถึงความผิดของเจ้าหนี้ด้วย"⁽¹⁾

(1) จุฑา กุลบุศย์, คำแปลประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น บรรพ 20 (หนี้), หน้า 4

ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่า ในบทบัญญัติมาตรา 223 ของหลักกฎหมายไทยน่าจะ
จะมีบทบัญญัติว่า

"ถ้าฝ่ายผู้เสียหาย (หรือจะใช้คำว่าเจ้าหนี้ก็ได้) ได้มีส่วนทำความผิด
อย่างใดอย่างหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหายด้วยไซ้ ท่านว่า หนี้อันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน
แก่ฝ่ายผู้เสียหายมากน้อยเพียงใดนั้น ต้องอาศัยพฤติการณ์เป็นประมาท ข้อสำคัญก็คือว่าความ
เสียหายได้เกิดขึ้น เพราะฝ่ายไหนเป็นผู้ก่อยิ่งหย่อนกว่ากันเพียงไร"

แต่อย่างไรก็ดีโดยที่มาตรา 442⁽¹⁾ ในเรื่องละเมิดได้โยงมาบังคับใช้
บทบัญญัติในมาตรา 223 นี้โดยอนุโลมและเห็นว่าหลักกฎหมายมาตรา 223 วรรค 2 นี้ยัง
เหมาะสมที่จะใช้กับบทกฎหมายในเรื่องละเมิดเช่นเดียวกับหลักกฎหมายเยอรมัน จึงเห็นควร
แยกหลักกฎหมายส่วนนี้ไปบัญญัติไว้เป็นส่วนของละเมิดโดยเฉพาะโดยบัญญัติเป็นมาตราใหม่
ในเรื่องนี้และไม่ควรมาอนุโลมใช้หลักในเรื่องนี้ เพราะโดยหลักและทฤษฎีความรับผิดชอบเป็น
คนละอย่างกัน จึงไม่ควรใช้หลักเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(1) มาตรา 442 ถ้าความเสียหายได้เกิดขึ้นเพราะความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด
ของผู้ต้องเสียหายประกอบด้วยไซ้ ท่านให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา 223 มาใช้บังคับโดย
อนุโลม

ข้อสรุปที่ 3 ตามหลักมาตรา 222 ที่เป็นบทบัญญัติในเรื่องค่าเสียหายอันเกิดแก่การไม่ชำระหนี้ได้วางหลักไว้กว้าง ๆ และมีการตีความไปต่าง ๆ กัน ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่นักกฎหมายและศาลในการพิจารณาตัดสินหรือในการกำหนดค่าเสียหายว่าอย่างไรเป็นความเสียหายเช่นที่ตามปกติ อย่างไรก็ตามเป็นความเสียหายที่เป็นผลจากพฤติการณ์พิเศษ และเมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ตัดสินไว้แล้วก็มีได้มีแนวทางเป็นอย่างเดียวกันในเรื่องความเสียหายนั้น และนอกจากนี้ยังมีคำพิพากษาศาลฎีกาอีกส่วนหนึ่งที่มีได้ตัดสินว่าเป็นความเสียหายประเภทใด เพียงแต่ตัดสินว่าเสียหายเฉย ๆ แล้วให้ชดเชยกัน นอกจากนี้ยังมีคำพิพากษาที่ตัดสินไว้ไม่เป็นแนวทางเดียวกัน ทำให้รายละเอียดเรื่องความเสียหายตามมาตรา 222 ยังสับสนและไม่ชัดเจน ประกอบกับคำอธิบายกฎหมายในเรื่องนี้ก็หาศึกษาได้ค่อนข้างยาก จึงก่อปัญหาในทางปฏิบัติมาก เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 49/2502 ตัดสินไว้เป็นแนวทางว่า

"ผู้ขายนั้นไม่สามารถส่งหุ้นใหญ่ซื้อได้ เพราะผู้ที่สัญญาจะขายหุ้นให้กับผู้ซื้ออีกคนหนึ่งนั้นได้เลิกกิจการไป แต่สัญญาที่ผู้ขายกับผู้ซื้อนั้นมิได้ระบุว่าต้องเป็นหุ้นจากที่ใด ผู้ขายจะอ้างว่าไม่สามารถส่งหุ้นเพราะเหตุสุดวิสัยไม่ได้"

เมื่อมีการนิคสัญญา ก็ย่อมมีความเสียหายเป็นธรรมดา การที่ผู้ซื้อไม่สามารถส่งมอบทรัพย์สินไปตามสัญญาขายที่ทำได้กับคนภายนอก เพราะผู้ขายไม่ส่งทรัพย์สินใหญ่ซื้อเป็นเหตุใหญ่ซื้อต้องถูกคนภายนอกปรับนั้น เป็นผลโดยตรงของการที่ผู้ขายนิคสัญญา เมื่อถามปรับนั้นไม่เกินสมควร ผู้ขายต้องรับผิดชอบใหญ่ซื้อ" (1)

(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 49/2502 ระหว่าง บริษัท เอ็ดเวิร์ดริงเกิล โจทก์
บริษัท เสริมทอง จำเลย

"โจทก์ทำสัญญาจะซื้อที่พิพาทจากจำเลยแล้วต่อมาโจทก์ทำสัญญาจะขายต่อให้บุคคลที่สาม โดยกำหนดโอนในวันเดียวกับที่จำเลยจะโอนให้โจทก์ ถ้าโจทก์ผิดสัญญาจะฟ้องบุคคลที่สามปรับ 40,000 บาท โจทก์ได้แจ้งเรื่องสัญญาและเบี้ยปรับให้จำเลยทราบก่อนวันกำหนดโอนแล้ว เมื่อจำเลยไม่โอนที่พิพาทให้โจทก์ตามสัญญา เป็นเหตุให้โจทก์ถูกบุคคลที่สามปรับ 40,000 บาท เงินจำนวนนี้ถือว่าเป็นค่าเสียหายพิเศษ ซึ่งจำเลยได้ทราบล่วงหน้าแล้ว จำเลยจึงต้องรับผิดชอบ" (1)

ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาค่าปรับที่โจทก์ต้องเสียให้แก่บุคคลภายนอกเนื่องจากจำเลยทำผิดสัญญาต่อโจทก์นั้น ศาสตราจารย์ บัญญัติ สุธีระ ได้อธิบายไว้ในหมายเหตุท้ายฎีกาที่ 556/2511 นี้ว่า เป็นกรณีเกิดจากพฤติการณ์พิเศษ ถ้าโจทก์ไม่แจ้งให้จำเลยทราบว่าโจทก์จะไปทำสัญญากับบุคคลภายนอก จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบในค่าปรับ โดยอ้างคำพิพากษาฎีกาที่ 824/2491 และคำพิพากษาฎีกาที่ 937/2507

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าคำพิพากษาฎีกา 2 ฉบับนี้ขัดกันไว้ชัดเจนในรายละเอียดของค่าเสียหายตามมาตรา 222 นั้น ซึ่งเป็นปัญหาข้อการที่ความหลักกฎหมายที่ต่างกัน ซึ่งเห็นควรแก้ไขแนวทางการตีความดังกล่าวให้เป็นหลักตรงกัน

ขอเสนอแนะ

ถึงแม้ผู้เขียนเองจะไม่ปฏิเสธว่าการเรียกให้ชดเชยค่าเสียหายอันเกิดแต่การไม่ชำระหนี้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในพฤติการณ์แต่ละคดีเป็นหลักก็จริง แต่ผู้เขียนก็ข่มขู่จะให้มีการชดเชยความเสียหายกันในจำนวนที่ใกล้เคียงหรือควรจะเท่ากันในคดีที่มีข้อเท็จจริงเป็นอย่างเดียวกัน เพราะในบางกรณีศาลก็ฟังจากข้อเท็จจริงโดยมิได้คำนึงถึงหลักกฎหมาย และเจตนารมณ์ในการ

(1) คำพิพากษาฎีกาที่ 566/2511 ระหว่าง นายชวน ฉิมแก้ว โจทก์
นางสมจิตต์ วิถีบุญสิน จำเลย

ให้ชดไชค่าเสียหายอันเกิดแต่การไม่ชำระหนี้เท่าใด ทำให้เกิดการ สักสันในการกำหนดจำนวน
ค่าเสียหายและการตีความว่าอย่างไรใดเป็นความเสียหายประเภทใด

คั้งนั้น จึงเห็นว่าโดยแนวทางที่ผู้เขียนได้อธิบายหลักกฎหมายในเรื่องนี้ไว้
ชัดเจนมากขึ้น และจากการศึกษาหลักกฎหมายในเรื่องนี้ จึงนำที่ศาลและนักกฎหมายจะได้มี
การตีความหลักกฎหมายในเรื่องนี้ให้เป็นแนวทางที่ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดี
และใช้หลักกฎหมายที่เป็นแนวทางเดียวกันโดยคำบึงถึงหลักกฎหมายและ เจตนารมย์ที่แท้จริง
ของหลักกฎหมาย เพื่อประกอบพิจารณา ในการตัดสินคดีหรือใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดความ
เป็นธรรมแก่ฝ่ายผู้เสียหายให้มากยิ่งขึ้น

จากบทสรุปและขอเสนอแนะที่ได้เสนอมานั้น ผู้เขียนหวังว่าจะเป็น
แนวทางในการพิจารณาแก้ไขหลักกฎหมายในเรื่องค่าเสียหายอันเกิดแต่การไม่ชำระหนี้ให้
รัดกุมและแน่นอนยิ่งขึ้น อันนำมาซึ่งความเป็นธรรมในสังคมและเป็นหลักประกันแก่ผู้บริโภค
การที่จะกอนิติสัมพันธ์ใด ๆ ต่อกันต่อไปในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย